

Även om jaktfalken (*Falco rusticolus*) på skånska sydkusten mest satt och chillade bjöd den också på fin flyguppvisning. Foto: Michael Gehrisch

Chillande jaktfalkar

Under årets första månader gjordes ströfynd av jaktfalk (*Falco rusticolus*) på olika håll i Norrland. Även i södra Sverige gjordes korta obsar på olika håll, men där hittades det också flera stationära individer.

En långstannare var den fågel som sågs i trakten av Nederlösa badplats i Östergötland under januari och fram en bit in i mars. I Nordvästskåne sågs under januari till början av februari en fågel vid Rönne. Även på andra håll i Skåne sågs sedan mer eller mindre stationära fåglar. Mest betittad och fotad blev den jaktfalk som höll till i trakten av Fredshög-Maglarp-Skåre på sydkusten. Även om det rörde sig om en ungfågel verkar det som om den fått ordning på jakttekniken, för om man får tolka BMS-larmen rätt hade den gott om tid att sitta och chilla vid fiskehoddorna. Och satt den inte där så chillade den på Maglarps kyrka. – CORELL

"Maverick" och "Mother Goose" (i filmen *Top Gun*) hade båda varit imponerade över den här jaktfalkens (*Falco rusticolus*) undanmanöver från en angräpningspilgrimsfalk (*Falco peregrinus*). Falkduellen är fotograferad vid Kämpingevassen den 7 mars. En hel bildserie hittar du på www.microbirding.se under galleriet Vellinge. Foto: Jens B Bruun

Fågellokaler i Dalarna

Den nya boken fågellokaler i Dalarna beskriver landskapets bästa fågellokaler.

Beställes genom att sätta in 130:- på Dalarnas Ornitologiska förenings postgiro 16 45 27-4. Ange adress och skriv "Fågellokaler".

www.dofnet.se

Bästa chansen att få dvärgsparv (*Emberiza pusilla*) på tomtlistan verkar vara att se till att mata rejält efter kraftiga snöfall. Så gjorde i alla fall Gunnar Andersson i Rörvik... Foto: Gunnar Andersson

Vinterns dvärgar alla i Bohuslän

Redan den 20 januari slog Bohuslän till med sin andra dvärgsparv (*Emberiza pusilla*) för året, den här gången i Rörvik i Grebbestad.

– Det hade kommit nästan en halvmeter snö, så jag passade på att lägga ut extra mycket havre på marken utanför sovrumsfönstret, berättar Gunnar Andersson.

– Bland gulsparrarna (*Emberiza citrinella*) dök det upp en liten sparv som jag lyckades fotografera genom treglasfönstret. Jag skickade iväg bilden till Anders Wirdheim och fick bekräftat att det var en dvärgsparv, fortsätter Gunnar.

Fågeln fanns i området en tid men sågs bara till och från.

– Så fort jag kom in i sovrummet flög alla sparvarna iväg och sedan började också sparvhöken patrullera av trädgården. Men jag lyckades i alla fall få ytterligare några bilder när dvärgsparven satt ensam under matningen, avslutar Gunnar.

Rörviksfågeln stannade till den 3 februari.

Det myckna snöandet lyckades en månad senare pressa fram ytterligare en dvärgsparv i Bohuslän.

– Under natten till den 3 mars hade det fallit mycket snö, så jag gick ut och skottade undan en del och hällde ut mat, berättar Lars Gustafsson som bor i Runsvallen, Ytterby utanför Kungälv.

– Och vips satt det en dvärgsparv bland gulsparrarna. Jag hade inte ens hunnit in och sätta mig förrän jag fick syn på den.

...och Lars Gustafsson i Runsvallen, Bohuslän gick från fyra till sju fynd av dvärgsparv på bara två månader. Foto: Lars Gustafsson

Fågeln stannade ett par dagar och sågs för sista gången den 6 mars.

Att det setts tre dvärgsparvar i Bohuslän under perioden januari till mars är anmärkningsvärt.

– Totalt har det tidigare bara gjorts fyra fynd av dvärgsparv i Bohuslän, alla under september-oktober, konstaterar Peter Strandvik som sitter med i Rrk Bohuslän. – CORELL

Tjockfoten (*Burhinus oedicnemus*) är landets tidigaste värfynd. Foto: Martin Kvarnback

Första aprilfyndet av tjockfot

Bohusläns första tjockfot (*Burhinus oedicnemus*) sågs 9 augusti 1969. Det dröjde ända till den 19 maj ifjol innan nästa fågel rapporterades, men då hann ingen mer än upptäckaren se fågeln. Så det blev fart på bohusläningarna när Martin Kvarnback hittade en tjockfot på Rossö den 6 april.

– Jag skulle hämta sonen hos en granne när en fågel gick över vägen framför bilen. Den lättade och flög ned över betesmarkerna och försvann utom synhåll, börjar Martin.

– Den kutryggiga hållningen och vingbanden fick mig att tänka 'tjockfot', men eftersom det var en kort obs utan kikare och dessutom hållregn var jag inte helt övertygad. Så i stället för att hämta sonen lämnade jag resten av familjen, som också var med i bilen, hos grannen och åkte hem för att hämta optik, fortsätter Martin.

– Väl tillbaka var det några nervösa minuter innan jag hittade fågeln igen och kunde konstatera att det verkligen var en tjockfot.

Innan solen hade sänkt sig bakom Kattegatts vågtoppar hade ett tjugotal skådare hunnit fram för att få se fågeln. De som anlände sist såg den bara liggande bland tuvorna. Det visade sig att man var tvungen att vara snabb ur startblocken. Under natten klarnade det upp och morgonen därpå hade tjockfoten dragit vidare. – CORELL

Kommentar: T.o.m. 2003 hade det gjorts 37 fynd av tjockfot, 29 efter 1950. Av de 29 är två fynd från september, övriga från perioden maj-augusti. För att hitta fynd från övriga månader får man gå tillbaka till tiden före 1950, då följande höst- och vinterfynd gjordes: Sandby, ÖI den 27 nov 1898; Mölle, Sk den 9 feb 1911; Västra Frölunda, Vg den 15 okt 1915 och Skälderviken, Sk den 14 jan 1936. Mot denna fyndbild kan man väl anse att Rossöfågeln är landets tidigaste värfynd.

Ejderguld

Ejdersträcket är en fantastisk upplevelse i sig. Men möjligheten att någonstans i alla de tusenhövdade flockarna kunna hitta guld ger ejdersträcket en ytterligare dimension. Att dessutom hitta praktejderen (*Somateria spectabilis*) i kameraskoken är naturligtvis rena drömmen. Tony Svensson lyckades leva sin dröm på Sturkö, Blekinge den 2 april.

– CORELL

Foto: Tony Svensson

Foto: Johan Södercrantz

Möte i storskogen

Hej, tjäder! Hej, lo! När Johan Södercrantz knallade omkring på Plåsterhällsmossen i Norduppland hittade han de här spåren. Ett lodjur har gått åt ena hållet och en tjäder åt det andra. Spåren var bara några timmar gamla, berättar Johan.

Repris i träsket

Hornborgasjöns fältstation genomförde årets första simfågelräkning den 8 april. Strax före nio på morgonen gick Bengt Petterson igenom viggarna i en vak utanför Ytterberg och fick syn på en gammal bekant. Framför honom, som närmast på 75 meter, låg en mindre bergand (*Aythya affinis*) och det är väl troligt att det rör sig om samma fågel som setts i sjön både 2003 och 2005. Fågeln hann ses av en handfull skådare innan den lättade och till slut lade sig i en ränna flera hundra meter ut.

Efter en stund började den blanda sig med vigg och gick inte längre att

hålla koll på. Vädret var då inte heller det bästa. Berganden var i alla fall vänlig nog att visa upp sina diagnostiska vingband innan den drog. Detta skrivs samma kväll som upptäckten gjordes. Kanske ligger berganden fortfarande kvar i träsket när RR når brevlådorna.

– CORELL

Foto: Aron Andersson

BK-boom

Som vanligt smällde det till med brandkronade kungsfåglar (*Regulus ignicapillus*) i månadsskiftet mars-april. Ett tag verkade det som om det gick att gå ut var som helst längs skånska kusten och bara lyfta kikaren för att få in en bk. Särskilt den 1-3 april duggade BMS-larmen tätt – på ett sätt som påminde om måndagen den 14 oktober 1996, fast den gången var det kungsfågelsångare (*Phylloscopus proregulus*) det gällde.

– CORELL

Blekseglare

Sedan tidigare hade Raritetskommittén godkänt två bleka tornseglare (*Apus pallidus*) från förra året, båda från Nabben, Falsterbo, Sk 5 augusti respektive 24 oktober. Uno Unger rapporterar till RR direkt från RKs aprilmöte att ytterligare tre fåglar godkänts: Sundrefågeln den 23 oktober och de två seglarna på Falsterbo-näset i början av november.

På jakt efter vitstrupig näktergal sprang Peder Carlson på denna alpjärn högst upp på Stenshuvud, Skåne den 17 maj 1986.

Foto: Peder Carlson

Bra tid för alpjärn

PÅ TIDEN

Det är på tok för länge sedan det sågs en alpjärnsparv i Sverige. Efter en stöt med fyra fåglar i mitten av 80-talet gjordes bara ett fynd under förra decenniet, då en fågel sågs på Högklint utanför Visby på Gotland 1992. Totalt har elva fynd gjorts i landet. Nio av dessa har gjorts mellan den 10 april och den 12 juni, de två övriga observationerna är från 15 och 18 oktober. Klart störst chans att få se alpjärn i landet verkar vara från mitten av april och en månad framåt.

De flesta fynden har gjorts på typiska flyttfågellokaliter som Falsterbo (3 fynd), Utklippan (1), Ottenby (3) och Hoburgen (1). Sistnämnda lokal får väl anses påminna om alpjärnsparvens rätta element och resterande fynd av arten har också gjorts på liknande platser. Fåglarna har tydligen känt sig som hemma högst upp på Stenshuvud i Skåne, på Borgholms slottsruin på Öland och på Högklint på Gotland.

De flesta av fåglarna har bara setts en dag, så det gäller att vara snabb och inte helt uppbokad när larmet går. Bara tre fåglar har setts mer än en dag.

Trots att hela elva fynd har gjorts av denna charmiga art har bara fyra av

Stenshuvud 1986.

Foto: Håkan Ignell

C3s medlemmar alpjärnsparven inhängd och klar på sverigelistan. Det börjar bli dags att ändra på det, tycker vi här på RR-redaktionen. Därför får ni ett uppdrag – hitta alpjärnsparv i vår!

– CORELL

Elva alpjärnsparvar

2 maj -59 Ottenby, ÖI
12 juni -63 Ottenby, ÖI
18 oktober -64 Skanörs ljung, Sk
25-26 april -66 Ottenby, ÖI
6-8 maj -68 Falsterbo, Sk
11-16 maj -73 Utklippan, BI
30 april -83 Borgholms slottsruin, ÖI
10 april -85 Hoburgen, Gtl
11 april -85 Falsterbo, Sk
17 maj -86 Stenshuvud, Sk
15 oktober -92 Högklint, Gtl

Det tidigaste fyndet på året gjordes den 10 april 1985 då den här fågeln upptäcktes på Hoburgen, Gotland.
Foto: Lars Jonsson